

ВОДИЧ ЗА ФИЗИЧКА ЛИЦА У ПОСТУПКУ КАТЕГОРИЗАЦИЈЕ УГОСТИТЕЉСКИХ ОБЈЕКТА ЗА СМЕШТАЈ ВРСТЕ: КУЋА, АПАРТМАН, СОБА И СЕОСКО ТУРИСТИЧКО ДОМАЋИНСТВО НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НИША

Градска управа за имовину и одрживи развој обавља поверен посао категоризације угоститељских објеката за смештај врсте: кућа, апартман, соба и сеоско туристичко домаћинство на територији Града Ниша.

Поступак одређивања категорије поменутих угоститељских објеката за смештај, спроводи се у складу са одредбама: **Закона о угоститељству** („Сл. гласник РС“, број 17/19); **Закона о општем управном поступку** („Сл. гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење); **Правилника о стандардима за категоризацију угоститељских објеката за смештај** („Сл. гласник РС“, бр. 83/16 и 30/17) у којем су садржани елементи и критеријуми за категоризацију угоститељских објеката; **Правилника о условима и начину обављања угоститељске делатности, начину пружања угоститељских услуга, разврставању угоститељских објеката и минимално техничким условима за уређење и опремање угоститељских објеката** („Сл. гласник РС“, бр. 48/12 и 58/16) у којем су садржани услови за испуњавање минимално техничких услова; **Правилника о минималним техничким и санитарно-хигијенским условима за пружање угоститељских услуга у домаћој радиности и у сеоском туристичком домаћинству** („Сл. гласник РС“, бр. 41/10 и 48/12 – др. правилник) у којем су садржани услови за испуњавање санитарно-хигијенских услова; **Правилника о условима и начину обављања угоститељске делатности, као и начину пружања угоститељских услуга у објектима домаће радиности и сеоског туристичког домаћинства** („Сл. гласник РС“, број 13/2020); **Правилника о начину уношења, рада, вођења и коришћења Централног информационог система и његовој садржини и врсти података** („Сл. гласник РС“, број 87/2020) и чл. 17. и 45. **Одлуке о организацији градских управа Града Ниша** („Сл. лист Града Ниша“, број 71/23 – пречишћен текст и 87/23).

I ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЈУ УГОСТИТЕЉСКОГ ОБЈЕКТА

У складу са Законом о угоститељству и Правилником о начину уношења, рада, вођења и коришћења централног информационог система и његовој садржини и врсти података од 01.10.2020. године, отпочело се са коришћењем **Централног информационог система** у области угоститељства и туризма (**Е-туриста**), који представља јединствен и централизован електронски информациони систем и садржи све релевантне податке о пружаоцима услуге смештаја и објектима за смештај, преко кога се врши њихова евиденција и уносе други подаци проистекли из обављања угоститељске, наутичке и ловнотуристичке, односно туристичке делатности или услуга у туризму.

За приступ Централном информационом систему (у даљем тексту: Е-туриста) Градска управа за имовину и одрживи развој, у складу са поверним надлежностима, угоститељима додељује кориснички налог.

Кориснички налог је корисничко име и лозинка на основу којих се врши аутентификација, односно провера идентитета и ауторизација за приступ Е-туристи.

Захтев за категоризацију се, у складу са наведеним прописима, подноси преко Е-туристе (www.eturista.gov.rs), као **скениран документ, потписан** од стране угоститеља. Уз захтев, преко Е-туристе се као скениран документ прилаже и доказ о уплатама републичких административних такси, као и друга потребна документација, која чини саставни део захтева. Након преузимања захтева и пратеће документације из Е-туристе врши се штампање и предаја писарници Градске управе Града Ниша ради завођења. Подносилац захтева је дужан да приложи и оригинале или оверене копије појединих докумената.

Захтев за одређивање категорије - кућа, апартман, соба или сеоско туристичко домаћинство подноси се за сваки објекат **посебно**.

Физичко лице које пружа угоститељске услуге у угоститељском објекту домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству мора бити **власник**, односно **сувласник** тог смештајног објекта. Изузетно, угоститељске услуге може да пружа и **члан породичног домаћинства** власника, односно сувласника, уз њихову писану сагласност.

Физичко лице, као угоститељ, може да пружа угоститељске услуге смештаја, припремања и услуживања хране, пића и напитака у кући, апартману, соби и сеоском туристичком домаћинству смештајних капацитета **до 30 индивидуалних лежајева**, за највише 30 корисника услуга.

У оквиру сеоског туристичког домаћинства угоститељ може да пружа угоститељске услуге смештаја на отвореном у привремено постављеној опреми за камповање, до 20 камп парцела, за највише 30 корисника услуга. Физичко лице које у оквиру сеоског туристичког домаћинства пружа угоститељске услуге смештаја на отвореном мора бити власник, односно сувласник тог земљишта.

II ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЈУ УГОСТИТЕЉСКОГ ОБЈЕКТА

У складу са чл. 9. и 103. Закона о општем управном поступку, у поступку категоризације који се покреће по захтеву странке орган може да врши увид, прибавља и обрађује личне податке о чињеницама о којима се води службена евиденција када је то неопходно за одлучивање, осим ако странка изричито изјави да ће те податке прибавити сама.

На основу Изјаве за физичка лица о прибављању података из службених евиденција – образац 1, Градска управа за имовину и одрживи развој може извршити увид, прибавити и обрадити део личних података о којима се води службена евиденција, а који су неопходни за одлучивање и то:

1. Доказ о власништву/сувласништву – Препис листа непокретности;
2. Обавештење да је за предметни објекат поднет захтев за озакоњење (уколико је поднет захтев за озакоњење).

Уколико се подносилац захтева определи да за потребе поступка **сам прибави** неопходну документацију, као и податке о чињеницама о којима се води службена евиденција, а који су неопходни за одлучивање, дужан је да, уз захтев за категоризацију, преко е-Туристе, **скенирано**, поднесе и следећа документа неопходна за одлучивање:

1. Очитана лична карта подносиоца захтева;

2. Попуњен и потписан образац Изјаве за физичка лица о прибављању података из службених евиденција – образац 1 (може се преузети са интернет стране Одсека за туризам и робне резерве);
3. Доказ о власништву/сувласништву:
 - Препис листа непокретности **не старији од шест месеци – фотокопија;**
 - Уколико је објекат у поступку озакоњења, прилаже се обавештење да је за наведени објекат поднет захтев за озакоњење, издат од стране надлежног органа – **фотокопија;**
 - Уколико непокретност није укњижена прилаже се уговор о купопродаји, уговор о откупу непокретности, уговор о поклону, решење о оставинској расправи или други доказ о власништву – **оригинал или фотокопија оверена код јавног бележника;**
4. Сагласност сувласника објекта да други сувласник може да категорише објекат и пружа угоститељске услуге **оверена код јавног бележника;**
5. Сагласност власника/сувласника објекта да члан породичног домаћинства може да категорише објекат и пружа угоститељске услуге **оверена код јавног бележника;**
 - очитана лична карта власника/сувласника;(Чланом породичног домаћинства сматра се брачни друг, деца рођена у браку, ван брака или усвојена, браћа и сестре, родитељи брачних другова и унучад, а која лица са власником, односно сувласником станују у истом стану, односно стамбеном објекту)
6. **Лекарско уверење** о здравственој способности за обављање угоститељске делатности за физичко лице које пружа угоститељске услуге и чланове домаћинства, ако чланови домаћинства живе у објекту у којем се пружају услуге смештаја, издато од овлашћене здравствене установе (**не потврда ИЗЈЗ**);
7. **Санитарна књижица** за физичка лица и чланове домаћинства, ако чланови домаћинства живе у сеоском туристичком домаћинству у којем се пружају услуге смештаја, исхране и пића на територији Града Ниша (Институт за јавно здравље Ниш), у складу са чланом 22. Правилника о минимално техничким и санитарно хигијенским условима за пружање услуга у домаћој радиности и у сеоском туристичком домаћинству;
8. **Доказ о уплати републичке административне таксе** за подношење захтева и за израду решења.

У оквиру Е-туристе, угоститељ директним уносом података попуњава:

- **Изјаву о испуњености минимално-техничких услова за уређење и опремање угоститељских објеката за смештај;**
- **Изјаву о испуњености стандарда прописаних за одређену врсту и категорију угоститељског објекта;**
- **Изјаву о испуњености санитарно-хигијенских услова;**
- **Документ са бројем и структуром смештајних јединица.**

III ТАКСЕ У ПОСТУПКУ КАТЕГОРИЗАЦИЈЕ УГОСТИТЕЉСКОГ ОБЈЕКТА

У складу са одредбама Закона о републичким административним таксама („Сл. гласник РС”, бр. 43/03, 51/03 - испр., 61/05, 101/05 - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11 - усклађени дин. изн., 55/12 - усклађени дин. изн., 93/12, 47/13 - усклађени дин. изн., 65/13 - др. закон, 57/14 - усклађени дин. изн., 45/15 - усклађени дин. изн., 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. изн., 61/17 - усклађени дин. изн., 113/17, 3/18 - испр., 50/18 - усклађени дин. изн., 95/18, 38/19 - усклађени дин. изн., 86/19, 90/19 - испр., 98/20 - усклађени дин. изн., 144/20, 62/21 - усклађени дин. изн., 138/22, 54/23 - усклађени дин. изн., 92/23, 59/24 - усклађени дин. изн. и 63/24 – измена и допуна усклађених дин. изн.), подносилац захтева за категоризацију сноси трошкове износа републичких административних такси за подношење захтева и за израду решења према тарифним бројевима 1. и 9.

IV ПОСТУПАК КАТЕГОРИЗАЦИЈЕ УГОСТИТЕЉСКОГ ОБЈЕКТА

Испуњеност прописаних услова за одређивање категорије угоститељског објекта за смештај, увиђајем на лицу места, проверава комисија за категоризацију угоститељског објекта. Комисија за категоризацију поступа по захтеву странке, проверава испуњеност услова за тражену категорију и сачињава записник о утврђеном чињеничном стању са предлогом за одређивање категорије.

Подносилац захтева обавештава се писаним обавештењем или усменим путем о датуму и времену доласка Комисије.

Подносилац захтева дужан је да на захтев чланова комисије пружи све потребне информације о објекту и обезбеди услове за несметан рад комисије, омогући увид у све просторије објекта које се категоришу и у одговарајућу документацију, као и да пружи потребну техничку помоћ члановима Комисије.

Записник се саставља у присуству подносиоца захтева, у два истоветна примерка, од којих један остаје подносиоцу захтева. Записник потписују чланови Комисије и присутни подносилац захтева.

Подносилац захтева може у току поступка категоризације да измени свој захтев у погледу категорије, односно врсте угоститељског објекта, као и да одустане од поднетог захтева. У току поступка надлежни орган може донети решење којим усваја, одбацује или одбија поднети захтев.

Одређивање категорије угоститељског објекта врши се **решењем** које доноси начелник **Градске управе за имовину и одрживи развој** и важи **три године** од дана достављања решења подносиоцу захтева.

Угоститељ пре почетка обављања угоститељске делатности у угоститељском објекту прибавља решење о категоризацији.

Физичко лице на кога гласи решење о категоризацији угоститељског објекта не може другом физичком лицу да уступи обављање угоститељске делатности.

Решење о категоризацији, између осталог, садржи и податке о броју индивидуалних лежаја, односно врсти лежаја. Угоститељ је дужан да угоститељску делатност обавља у смештајним капацитетима у оном броју индивидуалних лежаја који су наведени у решењу о категоризацији.

Ако се у року важења решења о категоризацији дође до промене угоститеља, категорије, броја смештајних капацитета, броја индивидуалних лежаја и др, угоститељ подноси нови захтев за издавање новог решења којим се угоститељски објекат категорише.

На решење о категоризацији угоститељског објекта може се изјавити жалба министру Министарства трговине, туризма и телекомуникација у року од 15 дана од дана пријема решења, а преко Градске управе за имовину и одрживи развој, са доказом о уплати републичке административне таксе.

Након доношења решења о разврставању угоститељског објекта у категорију Управа за имовину и одрживи развој угоститељу издаје ознаку (налепницу) за кућу, собу, апартман или сеоско туристичко домаћинство.

Ознака (налепница) за кућу, собу, апартман или сеоско туристичко домаћинство поставља се на вратима са спољне стране врата или на другом видном месту унутар објекта.

V ПРОМЕНА КАТЕГОРИЈЕ И ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА РЕШЕЊА О КАТЕГОРИЗАЦИЈИ

Подносилац захтева је дужан да све **промене које се односе на категорисани објекат** пријави Градској управи за имовину и одрживи развој и то: у случају одступања од прописаних стандарда за категорију објекта која му је одређена у погледу уређења, опремљености, квалитета услуга и одржавања; привременог престанка пружања угоститељских услуга смештаја; када објекат испуни услове за вишу, односно нижу категорију; када се промени угоститељ који обавља делатност, као и у случају других промена.

Промена категорије угоститељског објекта за смештај врши се на начин и по поступку прописаном за одређивање категорије.

Решење којим се угоститељски објекат разврстава у категорију **престаје да важи**: 1) истеком рока за који је донето; 2) доношењем решења о промени категорије угоститељског објекта; 3) губитком категорије угоститељског објекта; 4) на захтев угоститеља; 5) ако дође до промене угоститеља.

Захтев за престанак важења решења о категоризацији угоститељ подноси преко е-Туристe за сваки објекат посебно.

VI ОБАВЕЗЕ ПРУЖАОЦА УГОСТИТЕЉСКИХ УСЛУГА СМЕШТАЈА

У складу са Законом о угоститељству, угоститељ-физичко лице је дужно да:

- 1) на истинит, јасан, разумљив и необмањујући начин обавештава корисника услуга о услузи коју пружа, у погледу врсте, начина пружања услуге, назначене цене и др;
- 2) се придржава истакнутих, односно на другом месту објављених цена;
- 3) уноси податке о корисницима услуге смештаја дневно и уредно на прописан начин, преко Централног информационог система;
- 4) пре отпочињања обављања угоститељске делатности у угоститељском објекту прибави решење о категоризацији објекта;

5) ако дође до промене угоститеља, нови угоститељ пре почетка рада у том објекту прибави ново решење којим се објекат категорише;

6) **закључи уговор** са посредником, уколико врши продају смештајних капацитета у угоститељском објекту домаће радиности и сеоског туристичког домаћинства **преко посредника**. Уговор садржи: име и презиме физичког лица, његову адресу, број и датум издавања решења о категоризацији, назив органа који је издао решење, рок важења решења, податке о врсти смештајног објекта и податке о броју индивидуалних лежаја, односно врсти лежаја;

7) за пружене угоститељске услуге смештаја, припремања и услуживања хране, пића и напитака изда посебан рачун, води евиденцију издатих рачуна и исте чува две године. **Рачун** садржи: редни број, име и презиме физичког лица, његову адресу, врсту, категорију и адресу угоститељског објекта, име и презиме корисника услуге, податке о продајној цени са спецификацијом пружених услуга, као и датум издавања рачуна. Рачун се сачињава у два примерка, од којих се један уручује кориснику услуге, а други задржава физичко лице које је издало рачун;

8) боравишну таксу плаћа у утврђеном годишњем износу на прописан начин;

9) на улазу у угоститељски објекат истакне видно ознаку категорије утврђену решењем о категоризацији;

10) у угоститељском објекту одржава простор, просторије и опрему према прописаним минимално-техничким и санитарно-хигијенским условима и пружа услуге према стандардима за врсту објекта у којој обавља делатност и за категорију која му је одређена решењем о категоризацији;

11) у писаном, говорном, визуелном или електронском обавештавању тачно користи врсту и категорију угоститељског објекта која му је одређена решењем о категоризацији;

12) истакне цене смештаја и других услуга или одлуком утврди цене услуга и кориснику услуга омогући увид у исте и истакне износ боравишне таксе на рецепцији и у свакој смештајној јединици на јасан и лако уочљив начин;

13) у угоститељском објекту омогући кориснику услуге подношење рекламације;

14) све информације, којима обавештава кориснике услуга о услузи коју пружа, у погледу врсте, начина пружања услуге и др. буду на српском језику;

15) сву документацију у вези са унетим подацима о корисницима услуге смештаја, поднетим рекламацијама, закљученим уговорима и др. чува у периоду до две године;

16) да поднесе захтев за одређивање категорије ако у року важења решења објекат престане да испуњава прописане стандарде за категорију која му је одређена решењем о категоризацији;

17) утврди кућни ред у свим објектима за смештај и истакне га на рецепцији, а изводе из кућног реда истакне, односно обезбеди у свим објектима;

18) сваку промену података, који се евидентирају пријави у року од седам дана Управи за имовину и ордживи развој;

19) на улазу у објекат видно истакне своје име и презиме, као и контакт телефон;

20) да надлежном републичком пореском органу пријави приход по основу пружања угоститељске делатности у складу са Правилником о условима, критеријумима и елементима за опорезивање прихода по основу пружања угоститељских услуга („Сл. гласник РС“, број 45/19).

VII БОРАВИШНА ТАКСА

Обвезник плаћања утврђене висине годишњег износа боравишне таксе је физичко лице, које поседује решење о категоризацији и пружа услуге смештаја у објектима домаће радиности (кућа, апартман и соба) и сеоском туристичком домаћинству. Физичко лице **боравишну таксу плаћа квартално у утврђеном годишњем износу** на прописан начин.

Решењем Министарства трговине, туризма и телекомуникација број 332-02-00069/2022-03 од 23.12.2022. године, утврђено је да **Град Ниш испуњава услове за туристичко место I категорије.**

Висина годишњег износа боравишне таксе за физичко лице утврђује се тако што се број индивидуалних лежаја, односно камп парцела, множи са износом боравишне таксе по индивидуалном лежају, односно камп парцели у зависности од територије на којој се угоститељски објект налази (Ниш - I категорија туристичког места – 3.300,00 динара).

Решење о утврђивању висине годишњег износа боравишне таксе на уплатном рачуну за боравишну таксу и позиву на број одобрења физичко лице добија од органа **Градске управе Града Ниша надлежног за послове локалне пореске администрације**, на основу Уредбе о условима и начину утврђивања висине годишњег износа боравишне таксе за физичко лице које пружа угоститељске услуге смештаја у објектима домаће радиности и сеоском туристичком домаћинству, као и начин и рокови плаћања („Сл. гласник РС“, бр. 47/19 и 51/19).

Висина износа, могућност ослобађања од плаћања, наплата и уплата боравишне таксе регулисани су Одлуком о боравишној такси („Сл. лист Града Ниша“, број 69/2019).

Додатне информације у вези са поступком категоризације и обрасци могу се преузети:

- са интернет стране Одсека за туризам и робне резерве
- у просторијама Градске управе за имовину и одрживи развој - Николе Пашића бр. 24, канцеларија 128А, од 07:30 до 15:30 часова